

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, 2018 BIRŽELIO – JUNE 12, 2018 • Vol. CIX NR. 70

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-11-2018

ŠIAME NUMERYJE:

Pirmieji direktorės metai – 4 psl.

Knyga baigta: pokalbis su istoriku Juozu Skiriumi – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Ambasadorius R. Kriščiūnas (k.) ir ceremonijos dalyviai prie paminklo komunizmo aukoms. LR ambasados Washingtone nuotraukos

Washingtone pagerbtos komunizmo aukos

Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas birželio 8 d. dalyvavo kasmetinėje komunizmo aukų pagerbimo ceremonijoje. R. Kriščiūnas kartu su Washingtone įsikūrusio komunizmo aukų memorialinio fondo vadovybe ir kitų šalių ambasadoriais padėjo vainiką prie paminklo komunizmo aukoms atminti. Ceremonijoje taip pat dalyvavo Lietuvos partizanų pagerbimo iniciatyvinė grupė, vadovaujama Alekso Radžiaus.

Šių metų ceremonijos metu buvo pagerbtas Kubos disidentas Oswaldo Payá (po mirties) – Truman-Reagan laisvės medalis buvo įteiktas jo dukrai Rosa María Payá.

Pagarbos ir atminimo medalis, kurį įsteigė Komunizmo aukų memorialinis fondas, kiekvienais metais įteikiamas pasižymėjusiems kovotojams už laisvę. Šiuo medaliu pirmasis buvo įvertintas Lietuvos Atkuriamojo Seimo pirmininkas profesorius Vytautas Landsbergis. Truman-Reagan medaliais taip pat buvo pagerbtos tokios asmenybės kaip Jonas Paulius II, Čekijos prezidentas Vaclav Havel, Lenkijos prezidentas Lech Walesa, kiti žymūs Vidurio ir Rytų Europos bei kitų su komunizmu kovojusių ar tebekovojančių šalių disidentai.

Memorialas komunizmo aukoms atminti Washingtone atidengtas 2007 m. birželio 12 d. Jau tapo tradicija kiekvienų metų birželio mėnesio pradžioje surengti vainikų padėjimo ceremoniją šalia paminklo viso pasaulio komunizmo aukoms atminti.

LR ambasados Washingtone info Lietuvos vainikas – gražiausias!

Lietuvius visame pasaulyje suvienijo bėgimas

Silvijos Basijokaitės nuotr.

LR ambasados JAV nuotr.

Bėgimo „Penki už Lietuvą“ akimirkos Čikagoje ir Washingtone.

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Sekmadienį, birželio 10 dieną Amerikos lietuviai įsijungė į Pasaulio lietuvių bėgimą „Penki už Lietuvą“. Tai buvo jubiliejinis, penktasis pasaulio lietuvių vienijantis renginys, skirtas šiais metais švenčiamam Lietuvos valsty-

bės atkūrimo 100-mečiui paminėti. Į Čikagos lietuvių bėgimo klubo kvietimą atsiliepė 50 dalyvių. Sekmadienį iš ryto lijo lietus, tačiau prieš startą dangus išsigiedrijo. Michigano ežero pakrantę nušvietė Lietuvos tautinės spalvos – geltona, žalia ir raudona – jomis pasipuošę bėgikai ir ėjikai palei ežerą nusidriekusi trasa įveikė 5 kilometrus. – 3 psl.

Mes esame atsakingi ne vien už tai, ką darome, bet ir už tai, ko nedarome – Molière

1918 m. atkurtos Lietuvos nepriklausomybės 100-metį lydi ypatingi ženklai – Vilniuje, ant Gedimino kalno, rasti 1863 m. sukilėlių vadų Zigmanto Sierakausko ir galimai Konstantino Kalinausko palaikai; Vokietijos archyvuose rastas Vasario 16-osios aktas, kurį rasti mažai kas tikėjosi ar net abejojo, ar toks iš viso buvo. Ir štai dar viena nepaprasta žinia – Vilniuje, buvusiose Našlaitėlių (kur kažkada laidodavo benamius ir negimusius kūdikius) kapinėse Antakalnyje aptikti okupacinio saugumo žiauriai kankinto partizanų karo vado – Adolfo Ramanausko-Vanago palaikai. Tam tikra prasme tai simboliniai Lietuvos kovos už nepriklausomybę ženklai per visą okupacinį daugiau kaip dviejų šimtų metų laikotarpį. Jie atnaujina sąjėgą mūsų valstybės ir tautos istorijos periodo supratimą.

Kelias iki Vanago palaikų

Partizanų vado Adolfo Ramanauskio-Vanago dukra Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė, netekusi tėvelio būdama maža mergaitė, niekada neprarado vilties surasti jo palaikus. Ir štai Vilniaus universiteto mokslo prorektorius, Medicinos fakulteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedros prof. Rimantas Jankauskas, vadovavęs palaikų atpažinimui, spaudos konferencijoje paskelbė, kad prieš savaitę atkasti palaikai tikrai yra A. Ramanausko, tai rodo įvairiausiai tyrimai. Atpažinimui pasitarnavo po kankinimų KGB rūsiuose darytą jo galvos rentgeno nuotrauka bei DNR tyrimai. Tai nebuvo atsitiktinis radinys, prie to eita daug metų. „Tikrinome kiekvieną tikrą ir netikrą žinią, visas galimas versijas ir po truputį artėjome prie tikslo... Svarbu ir tai, kad pernai Vyriausybė išgirdo mūsų prašymą ir skyrė paieškoms papildomų lėšų“, – spaudos konferencijoje sakė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorė Birutė Burauskaitė. Siūlas ėmė vyniotis, kai į Genocido centrą atėjo žmogus, kuriam, matyt, graužiamas sąžinės kaimynas, buvęs Našlaitėlių kapinių sargas, prieš mirtį parodė vietą, kur KGB nurodymu užkasė jo tėvą – politinį kalinį. Tyrėjai suprato, kad čia buvo slepiami nuteistųjų mirties bausme 1956-1969 m. politinių kalinių kūnai. Tolesnis dokumentų tyrinėjimas, įvairių duomenų lyginimas atvedė iki vietos, kur buvo užkastas A. Ramanauskas. Surasti reikėjo kelių hektarų plote, tarp kelių tūkstančių ten esančių kapaviečių. Politinių kalinių palaikų užkasimo vietos nebuvo nei aprašytos, nei sunumeruotos. Okupantai, slėpdami savo juodus darbus, sąmoningai politinių kalinių palaikus maiše su kriminalinių kalinių palaikais, bet, pasirodo, tiesa randa kelią. Pasak tyrėjų, tose pačiose kapinėse turėtų būti ir daugiau garsių Lietuvos partizanų palaikų. Tikėtina, kad čia gali būti užkastas ir Antanas Kraujelis-Siaubūnas, paskutinis Aukštaitijos partizanas.

Ir kaip viskas įdomiai sukrenta – juk šie metai Lietuvos Seimo yra paskelbti Adolfo Ramanausko metais. Tai ženklai, tik juos mes turėtume išmokti skaityti.

Dabarties ženklai

O 100-meį švenčiančios valstybės ženklai rodo, kad kova už nepriklausomybę dar nebaigta. Įtampa Lietuvos politinėje padangėje mažai kada nuslygsta. Kas seka pastarojo laikotarpio politinius įvykius, žino apie Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos

Kova už nepriklausomybę tęsiasi

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

komiteto tyrimą, kad verslo struktūros, turinčios ryšių su Rusijos kapitalu, bandė užvaldyti valstybę. Į pavojingą voratinklį buvo įsipainioję jauni politikai liberalai, darę sandėrius su verslininkais (ir su savo sąžine). Baisiausia, kad tai ne seni komunistai, neturėję nieko šventa. Tai nepriklausomos Lietuvos užauginti žmonės. Liberalų vadui Eligijui Masiuliui, pagautam su šimtatūkstantine kyšio suma, tik 43-eji, jo bendrininkams – ne ką daugiau. Lietuvai atsikuriant jie buvo paaugliai, taigi intelektualiai ir politiškai jie brendo nepriklausomybės dvasioje. O juk į laisvęėjome su teisybės ir teisingumo viltimi?! Tai dar kartą rodo, kad vieną dieną atsibudę geresni netapsime. Sovietinis okupacinis režimas kelias kartas vertė neturėti nieko šventa. Tad ir tapome nešventais, tokius užauginome ir vaikus. Ne be reikalo sakoma, kad blogoji patirtis išsitrina tik trečioje kartoje.

İdomus sutapimas

Prasidėjus korupcijos skandalui ir Liberalų partijos griūčiai staiga iš nebūties išlindo garsusis valstybės pinigų vagis, nubaustas už 23 milijonų litų pasisavinimą, Viktoras Uspaskichas, kuris greitai būdu perėmė Darbo partiją. Tokie dalykai nevyksta atsitiktinai – atrodo, jau pradedama galvoti apie būsimus rinkimus. Nors šiuo metu atsakomybėn už korupciją patraukti ne tik Liberalų sąjūdis, bet ir Darbo partija (antrą kartą korupcijos byloje pasirodo Uspaskicho augintinis ir bendražygis Vytautas Gapšys), Uspaskichas išdrįstą pasirodyti su nauju Lietuvos gelbėjimo planu, kuriame vienas iš punktų sako – Lietuva turi tapti tiltu tarp Rusijos ir Amerikos. Tuo pačiu jis pažėrė kaltinimų Tėvynės sąjungai, vienai iš nedaugelio partijų, neminimų šiame korupciniame tyrime.

Toks vaizdelis. Ī „Lietuvos ryto” televīzijā, kuras daļē akciju valdo rusišķas kapitalas, pasikviečiamas taip pat užmiršťas politikas, Vilnijoje ģimēs policiņinkas, rusakalbis teisininkas Aleksandr Sacharuk, kuris, su Tautos prisikēlīmo partija atēķes ī Seimā, vēļiau per apkaltā buvo pašalintas. Mat vieno posēdžio metu net 13 kartū balsavo už kitā Seimo narī, tuo metu su panele turistavusī po pasaulī. To buvusio politiko staiga „atbudo” saķinē, ir jis īšķējo ī eterī paskelbti senas naujienas – kad viso to korupcijas skandalo „stogas” buvo ne kas kitas, o Tēvynēs sajunga, ir jis buvo to liudininkas. Īkandin īziņasklaidoje paskelbīamas Uspaskicho straipsnis – štai, žiūrēkite – Sachruko liudinīmas yra tikra bomba! Štai kas tikrieķi kaltininkai! Sajūdžio, atvedusio ī Nepriklausomybē, vadas ir pirmasis nepriklausos-

mos Lietuvos vadovas, kurio iki šiol nenorima pripažinti, Vytautas Landsbergis sunerimo pareiškęs, kad Tėvynės sąjungą norima išstumti iš politinio lauko. Nieko stebėtina – šiuo metu iš Sąjūdžio gimusi Tėvynės sąjunga yra aukščiausiai reitinguotose stovinti partija, aukščiau ir už valdanciuosius „valstiečius“. Nieko stebėtina ir tai, kad „valstiečių“ vadas Ramūnas Karbauskis užsimojo ko-

rupcijos tyrimus tęsti toliau ir dabar ieškoti Tėvynės sąjungos ir buvusio ministro pirmininko Andriaus Kubiliaus nuodėmių laikotarpiu, kai jis valstybę išvedė iš ekonominės ir finansinės krizės ir tuo sužavėjo Europą. Nors apie save R. Karbauskis įžūliai atsisakė pateikti žinių – iš kur jo milijoniniai turtai, ar jie neturi sąsajų su rusišku kapitalu. Kadangi jo frakcija turi daugumą Seime, ji nubalsuoja, jog R. Karbauskio problemos nėra ir dėl įsigytų tūkstančių ha žemių.

Kai susirinkę 30-mečio švęsti buvę Sąjūdžio veikėjai pareiškė, kad Lietuva dar nėra pasiekusi visiškos nepriklausomybės, jie iš dalies buvo teisūs. Vis dar vyksta kova už nepriklausomybę – ir viduje, ir iš išorės vyksta spaudimas, kurį dažnu atveju inicijuoja imperinės jėgos, suinteresuotos nestabilia padėtimi šalyje. Nemanau, kad Kremlius rimtai tikisi, jog gražinės ir politiką Uspaskichą gražins ji ir į valdžią – šiandien jo partijos reitingai to nerodo (nors ką gali žinoti – pinigai yra galingi), bet šioks toks pagyvėjimas matyti. Greičiausiai jis prisimintas dėl to, kad iš politinio lauko išmuštų Tėvynės sąjungą

alfa.it foto montažas

arba bent jau sumažintų jos autoritetą. Mat per jaunų vadų godumą sunaikintas Liberalų sąjūdis buvo pagrindinis partneris dešiniajame sparne. Kito partnerio konservatoriams nenusimato. Tad užtenka tik įveltį TS į skandalą, kad ji negautų daugumos, ir to užtektų, kad į valdžią vėl ateitų neprognozuojamos jėgos, kurių, reikia manyti, dar sulauksime. Juk prieš kiekvienierius rinkimus kas nors išdygsta. Tradicinė partija – socialdemokratai, kuriuos dar galima buvo prognozuoti, dėl skilimo taip pat tapo nepajėgi. Tad belieka tik sužlugdyti likusias sveikas politines jėgas – Tėvynės sąjungą ir Prezidentę. O prieš jas kaip tik pakėlė ginklus valdančiosios partijos vadai. Žiūrėsime, kaip elgsis jo beveidė komanda, kuri iki šiol tik klusniai kilnojo rankas.

Taigi istoriniame lauke nieko nauja – vyksta nuolatinė kova. (Kaip ir gamtoje.) Bet turime istorijos kelrodžių, kurie sako – nenuleiskite rankų, kova pasiteisina, gėris laimi, yra prasmės dirbti ir aukotis. Jei-
gu ne už save – bent už vaikus.

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

**Published on Tuesday, Thursday
and Saturday**
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBÉS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – **\$340.00** • kartą per savaitę **\$240.00**

! Kanada – metams **\$390.00** (USD) • 1/2 metų **\$210.00** (USD) • 3 mėn. **\$110.00** (USD)

Į Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

~~! Kanada~~ – metams **\$150.00** (USD) • 1/2 metų **\$120.00** (USD) • 3 mėn. **\$75.00** (USD)

| Lietuvā – metams **\$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „*Draugo*“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Bedakcija dirba kasdien no 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

**Redaktorė –
Virginija Petrauskienė**

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Sveikiname naująją JAV LB Tarybą!

Gegužės 15 dieną baigėsi rinkimai į JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) XXII Tarybą. Naujai išrinktos JAV LB Tarybos nario įgailojimai prasideda Tarybos rinkiminių metų pirmoje Tarybos sesijoje, kuri vyks š. m. rugsėjo 28–30 d. Portlande, Oregono valstijoje.

Ką parodė šie rinkimai? Visų pirma, jie nebuvo labai aktyvūs – nei kandidatų, nei rinkėjų skaičiumi. Buvo renkama 60 narių iš 71 kandidato. Kaip pranešė Krašto Rinkimų komisijos pirmininkė Ingrida Misevičienė, rinkimuose balsavo 3 110 JAV LB narių (turint galvoje, kad LB narys yra kiekvienas iš mūsų, tai labai nedidelis skaičius). 831 narys balsavo internetu – palyginus su praėjusiais rinkimais balsavusiųjų internetu skaičius padidėjo net 99 proc. Tuo tarpu bendras balsų skaičius padidėjo tik 3.6 proc. Iš 60 išrinktų narių lygiai pusė yra nauji nariai, t.y. nedalyvavę 2015–2018 metų Tarybos darbe (prieš trejus metus tokių buvo apie trečdalis). Šiemet buvo išsiųsta apie 20 tūkst. internetinio balsavimo kortelių, tačiau, kaip pastebėjo I. Misevičienė, užsiregistravusieji balsavo žymiai aktyviau (60–70 proc.) nei tie, kuriems papildomai buvo siunčiamos kortelės (jų balsai sudarė 10–15 proc.).

Nauja tendencija, ypač išryškėjusi Čikagoje, kai atsirado Čikagos lietuvių apylinkė, kuri neturi griežtos geografinės zonos, yra tai, kad priklausymas vienai ar kitai apylinkei nebūtinai turi būti diktuojamas gyvenamojo adreso ar prisirišimo prie paprijos. Labiau lemia interesų bendrumas. Be to, žmonės šiais laikais nuolat keičia gyvenamąją vietą, išvažiuoja tai mokytis, tai dirbti, ir tai irgi keičia tradicinę apylinkių sampratą. Žmogus turi pasirinkti, kur jis nori balsuoti, o apylinkėms reikia nuolat atnaujinti savo narių sąrašus. Beje, nuolatinis kraustymasis, didelis žmonių judėjimas iš vietos į vietą yra dar viena priežastis, kodėl ateitis priklauso internetiniam balsavimui.

Neapsieita be nesusipratimų

Rinkimų komisijai teko susidurti ir su kai kuriais iškilusiais nesklandumais. Visų pirma, ne visi norintys kandidatuoti į Tarybą galėjo tai padaryti, nes du norėję kandidatuoti asmenys pavėlavo pateikti paraiškas, o viena anketa buvo išsiųsta klaidingu adresu.

Antra, dvi apylinkės vykdė asmeninį balsavimą, nesudariusios rinkiminės komisijos ir iš anksto nepranešusios, kad toks balsavimas vyks – tai Dallas ir New Yorko miesto apylinkės. Apsvarsčiusi ir įvertinusi visas balsavimo aplinkybes Rinkimų komisija abu balsavimus pripažino galiojančiais, tačiau pareikalavo, kad ateityje visos apylinkės rimtai atsižvelgtų į rinkiminę tvarką, o taip pat bendradarbiautų su apygardomis.

Tad kaip gi atrodo JAV LB XXII Taryba?

Amerikos kryžkelių apygarda: Arvydas Urbonavičius;

Connecticut apygarda: Rasa Dooling, Sigita Šimkuvienė-Rosen, Agnė D’Orso, Laima Reiss;

Floridos apygarda: Juras Palukaitis, Tomas Mikonis, Aleksandras Gedmintas;

Michigan apygarda: Algis Petrulis, Raminta Skipitytė-Vilkienė, Almantas Galvanauskas;

Naujosios Anglijos (Bostono) apygarda: Juozas Kazlauskas, Rima Girniuvienė, Tomas Girnius, Edvardas Bubnys, Giedrius Švenčionis, Eglė Milašauskaitė, Živilė Symeonidis, Jonas Stundžia;

New Yorko apygarda: Rasa Mitrulevičienė, Tomas Mitrulevičius, Rasa Savičiūtė-Sprindys, Rasa McKean, Valdas Buožys;

Ohio apygarda: Zita Maščinskienė, Ričardas Širvinskas;

Pietryčių apygarda, rajonas 1: Rasa Miliūtė, Žilvinas Merkevičius, Igoris Stepanovas;

Pietryčių apygarda, rajonas 2: Rimvydas Baltaduonis, Vytautas Maciūnas, Gailius Draugelis, Daiva Kazlauskas;

Vakarų apygarda, rajonas 1: Danguolė Navickienė, Ringailė Barysaitė, Raimundas Šilkaitis, Tomas Janušas, Ričardas Černiauskas;

Vakarų apygarda, rajonas 2: Giedrė Babarskienė, Ernesta Ingelevičiūtė, Irena Blekys;

Vakarų apygarda, rajonas 3: Kęstutis Eidukonis;

Vidurio vakarų apygarda, rajonas 1: Juozas Polikaitis, Austėja Sruoga, Artūras Žilys, Vytautas Sruoga, Svajonė Kerelytė, Monika Dobrovolskytė, Marija Milda Šatienė, Birutė Kairienė, Aušrelė Sakalaitė, Jon Platakis, Ingrida Strokovas, Regina Butkus;

Vidurio vakarų apygarda, rajonas 2: Loreta Raudonytė-Vician;

Vidurio vakarų apygarda, rajonas 3: Gintautas Steponavičius, Gediminas Damašius, Violeta Rutkauskienė, Palmira Janušonienė-Westholm, Živilė Norvilaitė-Petersen.

Į Tarybą taip įeina dabartiniai apygardų valdybų pirmininkai. Kaip aiškino Rinkimų komisijos pirmininkė, pirmininkai gali šiais metais keistis, nes apygardoms privalu rinkiminiais metais vykdyti valdybos rinkimus, tačiau ne visos tą spės atlikti iki sesijos. Tad dabartiniai apygardų pirmininkai lieka Tarybos nariais, kol jų nepakeis nauji nariai.

Priminsime, kad JAV LB Taryba yra vyriausias LB padalinys, kuris nustato LB veiklos kryptį, veiklos būdus, biudžeto paskirstymą. Tad nuo kiekvieno jos nario priklauso JAV LB Tarybos darbo sėkmė, o tuo pačiu ir visos didelės mūsų bendruomenės gyvastingumas.

JAV LB Krašto Rinkimų komisija tikisi produktyvaus naujosios Tarybos darbo ir taria: Iki pasimatymo Portlande rugsėjo 28–30 dienomis!

JAV LB ir „Draugo“ info

Lietuvius visame pasaulyje suvienijo bėgimas

Atkelta iš 1 psl.

Tarp moterų greičiausia buvo Rita Šuliauskaitė, nuotolį įveikusi per 22 min. ir 20 sek., iš vyrų pirmasis atbėgo Eimantas Dubauskas, jam iki finišo prireikė tik 17 minučių ir 52 sekundžių. Tarp vaikų sparčiausi buvo Lukas Varanauskas, Rokas Bilevičius ir Benas Varanauskas.

Greičiausiai nuotolį įveikė buvo pasveikinti, apdovanoti. Sveikinimo žodį tarė LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius. Jis pažadėjo, kad kitais metais ir pats dalyvaus šiame tradiciniame pasaulio lietuvių vienijančiame renginyje.

LR ambasada Washingtone pranešė, kad susirinkusi JAV sostinėje ir jos apylinkėse gyvenančių lietuvių entuziastų grupė taip pat įveikė simbolinę penkių kilometrų distanciją nuo istorinės Lietuvos ambasados iki Baltųjų Rūmų ir atgal. Tarp bėgikų buvo ir antrasis ambasados sekretorius Tadas Kubilius, kuris ir koordinavo šį renginį. Visiems bėgimo dalyviams Lietuvos ambasadorius Rolandas Kriščiūnas įteikė padėkos diplomus už aktyvų dalyvavimą. Washingtono bėgimo dalyvius pasveikino Jungtinėse Valstijose besilankantis Lietuvos aplinkos vice-

Pusšimtis Čikagos lietuvių smagiai įveikė 5 kilometrų nuotolį.

Silvijos Basijokaitės nuotr.

Washingtono bėgikams nepritrūko entuziazmo.

LR ambasados JAV nuotr.

ministras Martynas Norbutas.

Pasaulio lietuvių bėgimas suvienijo lietuvius, išsibarsčiusius po skirtingus pasaulio kampelius, o 5 km atstumo bėgimas simboliškai apjuosė visus penkis kontinentus. Bėgimo žemėlapyje buvo ir daugiau JAV miestų, kuriuose gyvenantys lietuviai įsijungė į bėgimą „Penki už Lietuvą“. Tai Salt Lake City, Portlandas, Tampa, Orlandas, New Yorkas. Nors daugiausiai bėgimo entuziastus vienijančių taškų – Europos žemėlapyje, tačiau smagu matyti, kad į šį tradiciniu tapusį pasaulio lietuvių bėgimą dalyvavo ir Pietų Afrikoje, Saudo Arabijoje, Kinijoje, Pietų Korėjoje, Tairane ir net Naujojoje Zelandijoje gyvenančių tautiečių. Pasak rengėjų („Citadele Kauno maratonas“, Suomijos jaunimo sąjunga) žiniomis, bėgo beveik 2 tūkstančiai mūsų tautiečių 55 pasaulio miestuose. Šie lietuviai bėgikai iš įvairių pasaulio šalių nuotoliniu dalyvavimu parėmė Lietuvoje birželio 10 dieną vykusį „Citadele Kauno maratoną“, kuriame šiais metais jame startavo apie puspenkto tūkstančio bėgikų iš 45 skirtingų pasaulio šalių.

TELKINIAI

Čikagos lituanistinės mokyklos siekis – būti akademiškai stipria mokymo įstaiga

GIEDRĖ VENCIOUS

Jau prieš kelis metus, Čikagos lituanistinės mokyklos direktorei Laimai Apanavičienei, nutarus pasitraukti iš direktorės pareigų, pradėta ieškoti naujo kandidato. Tėvų komiteto dėmesį patraukė nuo 2005 metų mokykloje dirbanti mokytoja **Vida Rupšienė**, pirmuosius žingsnius mokykloje pradėjusi su čia atvestais savo pačios vaikais. Moteris iš karto įsijungė į mokyklos gyvenimą, mokykla tapo lyg maža Lietuva tik į Ameriką atvykusiai šeimai. Po pedagoginių bakalauro studijų Lietuvos sporto universitete Kaune, sekė magistro socialinės studijos Vytauto Didžiojo universitete ir darbas su studentais toje pačioje mokslo įstaigoje, kur Vidai visada patiko dirbti su jaunais žmonėmis ir apsuptai žmonių.

Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė Vida Rupšienė pasakoja, kaip prabėgo pirmieji mokslo metai naujose pareigose, kokios naujos laukia ateinančiais bei atskleidžia Čikagos lituanistinės mokyklos privalumus bei siekius.

25-osios abiturientų laidos išleistuvių akimirka.

Pasibaigė dar vieneri mokslo metai, kokie jie buvo Jums, jau antrus mokslo metus pradėsiančiai mokyklos direktorei?

Pradėjusi dirbti mokykloje mokiau vyresnių, 7–10 klasių moksleivius lietuvių kalbos ir teko dirbti su abiem mokyklos direktorėmis – Jūrate Doviliene ir Laima Apanavičiene, kurių patarimai dažnai gelbėja ir toliau. Kai man pasiūlė tapti mokyklos direktore, sutikau, nes mokykla man labai rūpi, aš čia praleidau daugiau nei dešimtmetį. Viskas čia juda į priekį ir, žinoma, judės ir toliau. Galvočiau, kad pirmi metai buvo sėkmingi, o ir antri neprastesni. Mokyklos projektai vykdomi ir turi tąsą, rado rėmėjų – žmonės patikėjo ir tiki mumis, kas labai džiugina. Mokyklą remia tėveliai ir kiti geranoriški lietuviai, kurie nori ir gali padėti. Ačiū visiems. Tik tokių žmonių dėka, mokyklos gyvenimas nestovi vietoje.

Čikagos lituanistinė mokykla yra akademiškai stipri mokymo įstaiga. Čia dirba mokytojai su pedagoginiu išsilavinimu arba turintys daugiametę darbo su vaikais/mokiniais patirtį. Mano, kaip direktorės, mokyklos vadovės tikslas, sukurti sąlygas mokiniams ir tėvams rasti čia savo tikslus bei siekius, mokantis ir dirbant kartu. Kai išgirstu pasakymą, jog

mūsų mokykloje sunku mokytis, nudžiungu, tai man savotiškas pagyrimas.

Prisiminkite save, kokios mintys aplankė, kai vos tik tapote direktore?

Minčių būta įvairių. Pirmiausia, po tiek metų praleistų mokykloje, žinojau, kiek direktorės dirba ir kokią atsakomybę neša. Todėl dvejojau, ar tikrai galiu tiek savęs atiduoti šiai veiklai? Giliai širdyje tikėjau, kad galiu, tačiau lyg kažkas vis dėlto stabdė, nes buvau nutarusi padaryti pertraukėlę po 11-kos metų mokytojos darbo. Trūko įkvėpimo, naujos motyvacijos, jaučiausi, viską atidavusi, tiesiog įstrigusi rutinoje. Ir būtent tada, beieškant savyje atsakymų, tėvų komitetas pasiūlė vadovauti geriausiai Čikagos apylinkių lituanistinei mokyklai. Naujas iššūkis atėjęs kartu su paskutiniu padrašinimu iš šeimos. Mano vaikai, sūnus ir dukra, užaugo toje mokykloje kartu su jausmu, jog ši mokykla yra jų antrieji namai, pasididžiavimas, tad tereikėjo vieno sakinio, nulėmusio mano apsisprendimą, – „...mama tu myli šią mokyklą, ji turi klestėti, nes kitaip, kur mokysis tavo anūkai?“. Tai buvo mano naujos motyvacijos pradžia! Gyvenu šia mokykla, esu be galo laiminga tuo, kur esu ir tikiu, jog mokykla turi jėgų ir įkvėpimo toliau tęsti savo veiklą.

Nuo kokių „direktoriškų“ tikslų pradėjote?

Pradėjus ruošti naujiems mokslo metams, pagrindiniu tikslu tapo siekis išlaikyti esamą mokinių skaičių. Esame patenkinti mokinių kiekiu, registracija vyksta sklandžiai. Klasėse mokosi 10–15 moksleivių, kas užtikrina produktyvų mokyklos darbą. Mokyklos vyksta glaudžioje erdvėje, mokytojas mato kiekvieną mokinį individualiai. O tai turi didelę įtaką mokinių akademiniais pasiekimams. Pagrindinis mano, kaip direktorės tikslas – ne kiekybė, bet kokybė, uždavinys rūpintis mokyklos mokomąja baze (vadovėliais, komunikacijos priemonėmis, klasėmis), mokinių akademiniais pasiekimais.

Mokykla įsikūrusi Čikagos Jaunimo centre ir patalpos visiškai pritaikytos mokyklai. Mokytojai turi savo klases su priemonėmis, kurias gali palikti klasėje, nereikia jų nešiotis ar kaip kitaip su tuo tvarkytis. Patalpomis naudojasi tik mokykla, kur neretai daugelis mokyklų tuo pasigirti negali. Stengiamės skatinti mokinius mokytis geriau, bet kartu nepamirštame ir mokytojų. Kiek įmanoma remiame premijomis, dovanomis ir, svarbiausia, geru žodžiu.

Mokykla rengia rašymo, skaitymo konkursus. Mokiniai dalyvauja labai noriai, nes žino, kad jų triūsas bus kažkokiu būdu paskatintas. Taip pat bendradarbiaujame su mokyklomis bei organizacijomis Lietuvoje.

Kuo daugiau dirbo, tuo daugiau naujų minčių, kurias norisi įgyvendinti?

Tas tiesa. Bandome parodyti, kad mokykla tai ne tik saugus vaiko laiko praleidimas tarp bendraminčių draugų. Pasirenkant mokyklą, visada svarbu visi mokyklos rodikliai – tai, mokinių skaičius klasėse, mokyklos gairės ir, aišku, reiktų pasidomėti kiek mokinių baigia mokyklą ir kokiais pažymiais. Pasirenkant mokyklą, būtina joje apsilankyti, pasidomėti, kuo mokykla didžiuojasi, kokie jos siečiai ir prioritetai. Kai renkamės amerikietiškas mokyklas, tikriname, kokios jos, o apie lituanistinę, manoma, kad nesvarbu. Galvoju, kad gimtoji kalba yra svarbiausias dalykas, ko negalime pamiršti ir turime siekti bet kokiomis priemonėmis ją išlaikyti. Mūsų kalba nereikalauja

Stovi svečias iš Lietuvos žurnalistas Algis Vaškevičius ir Aušrelė Sakalaitė; sėdi Vida Rupšienė ir Laima Apanavičienė.

daug pastangų, tik meilės, pasididžiavimo, pagalbos ir, žinoma, noro. Mūsų mokykla visomis išgalėmis, skatina ir ugdo supratingą tautinį jaunimą. Kviečiame svečius, rengiame tautines šventes ir bandome pagrįstai parodyti, kokia graži ir reikalinga yra mūsų gimtoji kalba. Turime begales padėkų iš grįžusių mokinių, kurie ateina pasakyti ačiū savo mokytojams. Daugelis tokio jaunimo net nėra gimę Lietuvoje, o tik lankę mūsų mokyklą bei šeimos ir mokytojų pastangomis išlaikę gražią tartį ir kalbą.

Glaudžiai bendradarbiaujame su Čiurlionio galerijos vadove Viktorija Černičenko ir tikimės naujų vėjų ateinančiais metais. Manau, greitai laiku į mokyklą atvežę vaikus tėveliai galės įsijungti į naujas veiklas ir būrelius sugalvotus tik jiems, prasmingai praleisti laiką, kol vaikai mokosi.

Ką šiais metais nuveikėte, ko iki šiol mokykloje nebuvo?

Mokykloje gausu naujų idėjų. Svarbiausias dalykas, kuriuo aš asmeniškai didžiuojuosi, tai abiturientams skirta pinigine stipendija, kurią galime skirti mokyklą parėmusių mecenatų, aukotojų dėka. Tai pinigine stipendija, kurią šiemet gavo trys šauniai abiturientai – Kipras Januška, Laurynas Zavistanavičius ir Stefanija Rekašiūtė. Kiekvienas norintis gauti stipendiją abiturientas, privalėjo įvykdyti tam tikrus reikalavimus. Reikiamą medžiagą pagal reikalavimus surinko ir komisijai pristatė 7 mokiniai, bet tik trims pasisekė ją gauti. Kiekvienas abiturientas gavo 1 000 dolerių stipendiją mokslams universitete arba kitoje mokykloje.

Vida Rupšienė su savo šeima: vyru Mindaugu, dukra Migle ir sūnumi Mantvydu. JC kielmis, 2010 m.

Asmeninio archyvo nuotraukos

Mokykloje sėkmingai pasitvirtino „Pamokų ruošimo klubas“. Po pamokų abiturientai laukia mažųjų mokyklos draugų ir su jais ruošia pamokas. Beje, tai viena iš sąlygų gauti stipendiją – surinkti tam tikrą darbo su mažaisiais valandų skaičių lituanistinėje mokykloje. Kiekvieną mokyklinį šeštadienį pamokų ruošti lieka 8–12 mokiniai. Tai dviguba nauda – bendravimas tarp mokinių, jų žinių užtvirtinimas. Mokymas vyksta abipusiai – mokosi tie, kurie ruo-

24-tos abiturientų laidos moksleiviai su savo auklėtoja Vida Rupšiene (pirma iš d.).

šia pamokas, ir tie kurie padeda ruošti pamokas.

Mokykloje kitamet žadame įrengti interaktyvų mokamąjį kabinetą su interaktyvia mokykline lenta. Sudominti bei įtraukti vaikus į ugdymo procesą kasdien tampa vis sunkiau. Technologijų pasaulyje gimę vaikai nori jas matyti ir naudoti kiekviename žingsnyje, o mes privalome nuo jų neatsilikti. Puikus būdas sujungti naujausias technologijas ir ugdymo procesą – pamokų metu naudoti interaktyvias lentas. Mokinukai galės liesti raides, jas dėti, kas labiau pastūmės vaikus mokslui. Kartu tai bus palengvinimas ir mokytojams, jie galės pamokų metu daugiau naudoti parodomosios medžiagos, vystyti projektus su kitomis mokyklomis.

O kaip klasės visai mažiau? Būtų smagu sužinoti apie naują – klasę tėvams ir vaikams?

Taip, tai nauja ir to nėra nei vienoje lituanistinėje mokykloje. Priimate vaikučius iki 3 metų. Pačius mažiausius, tai „Tėvų–vaikų klubas“, kur iki 1.5 metų kviečiame tėvus pasilikti drauge su savo vaikučiais, kiti gali likti ir vieni, kuriuos prižiūrės mokytojai. ČLM priima vaikučius į mokyklą nuo 3 metų, tai kiškučių klasė. Ir šiemet buvo pirmi metai, kaip pabandė pakviesti į mokyklą pačius mažiausius – tai nuo 0–3 metų. Šioje klasėje mažieji mokosi bendrauti, čia formuojami pirmieji tautiniai įgūdžiai. Pačių mažiausių vaikučių tėvelius kviečiame likti klasėje ir prisijungti prie žaidimų-mokymų. Pats geriausias mokymasis ankstyvajame amžiuje yra žaidimai. Tad mielai laukiame mažųjų ir ateinančiais mokslo metais.

Šios klasės poreikis atsirado jau seniai. Mokykloje laukdavo ir nuobodžiaudavo mažieji jų vyresniems broliams ar sesėms besimokant. Dabar jie turi savo klasę, savo vietą, kur gali smagiai leisti laiką. Šią naują patalpinimo „Tėvų ir vaikų klubą“.

Laikraštis jau yra rašęs apie Jūsų mokykloje pradėtus leisti naujus vadovėlius pirmokėliams ir antrokėliams. Girdėjome, kad trečiokėliai taip pat gaus naują vadovėlį. Tai yra didžiulis mokyklos postūmis mokymo metodikos tobulėjimui?

Mokykloje dirbama ties daug projektų, kur vienas iš jų, tai Laimos Apanavičienės vadovaujama lietuvių kalbos vadovėlių ir pratybos sąsiuvinį leidyba – „Aš-pirmokas“, „Aš-antrokas“. Pirmas vadovėlis ir pratybų sąsiuvinis buvo išleistas prieš man pradėjus vadovauti mokyklai, o su antrojo atsiradimu teko susidurti. L. Apanavičienės dėka atsirado šie du nuostabūs leidiniai, kurių autorė Elena Mar-

celionienė. Trečios klasės vadovėliui ir pratybų sąsiuvinii paramos iš Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijos negavome. Bet pasitarę su projekto vadove, nutarėme trečios klasės vadovėlį bandyti išleisti mokyklos, bei kitų rėmėjų pastangomis. Dabar lauksime grįžtant L. Apanavičienės iš Lietuvos, kur ji žadėjo susitikti su vadovėlių ir pratybų autore, pasikalbėti dėl tolimesnio bendradarbiavimo. Tikėkimės, kad viskas pavyks ir trečios klasės mokinukai netrukus džiaugsis nauju vadovėliu ir pratybų sąsiuviniiu.

Jau prasidėjo registracija į kitų metų klases, į ką turėtų tėveliai atkreipti didžiausią dėmesį?

Registracija prasidėjo kovo pradžioje. Kol kas viskas vyksta sėkmingai. Jau turime pakankamą skaičių mokinių, kad sudarytų klasę. Tai džiugina!!! Darbas mokykloje sutelktas į mokslo kokybę, tad tėvai norintys akademinio progreso, tikrai rinksis mūsų mokyklą. Čikagos lituanistinės mokyklos koncepcija – klasėse, kurių vidurkis 8–12 mokinių, vaikas matomas, kaip atskiras individas, todėl ir mokslo progreso lygis yra aukštas. Registruojantis arba pradėjus domėtis lituanistinių mokyklų veikla reikia atkreipti dėmesį į mūsų mokyklos teikiamus privalumus. Vien tai, kad Illinojaus valstija mokyklos baigimą užskaito kaip antros užsienio kalbos kreditą yra didelis plusas. Apie mokinių skaičių klasėse ir mokyklai pritaikytas patalpas jau minėjau anksčiau, kaip ir apie mokytojų kvalifikaciją. Pas mus veikia tėvų naudojama programa – „Padėkime vieni kitiems pasiekti mokyklą“. Tereikia užsirašyti mokykloje, o mes padėsime kooperuotis tėveliams ir paeiliui vežti šeštadieniais vaikus į mokyklą. Tai labai populiari amerikietiškoje mokykloje, ją pritaikėme ir mes. Taip pat mokykloje vaikai gali nusipirkti šiltus lietuviškos virtuvės pietus.

Be viso to, ką jau minėjau anksčiau, nuo kitų mokslo metų norime suburti vaikus į būrelius bandydami atnaujinti „Dramos studiją“ ir išplėtoti „Meno/Darbščiųjų rankų“ bei „Etno“ būrelius, kurie mokyklos mokiniams bus nemokami. Mokykloje jau veikia lietuvių kalbą besimokančių suaugusiųjų klasė ir formuojama vaikų, kurie nėra mokyklos mokiniai, bet nori mokytis lietuvių kalbos klasė. Tai tik dalis to, ką dar turime savo planuose.

Tačiau geriausia, kai tėveliai, jeigu jie renkasi mokyklą, užsuktų pas mus susipažinti ir įvertinti kasmetinį mūsų triūsą, siekiant šios mokyklos veiklą paversti naudinga ir reikalinga mūsų bendruomenės dalimi. Iki naujų susitikimų!

Lietuviai politikuodavo net sporto klubuose

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Faktus „pagardino“ citatomis

Praėjusiais amžiais į JAV atvykę lietuviai iš karto suvokė, kaip svarbu yra priklausyti kokiai nors organizacijai. Net mirusio žmogaus nekrologe pirmiausiai būdavo išvardijama, kokioms draugijoms ir asociacijoms priklausė velionis. O jeigu jis neturėjo šeimos ir nebuvo jokios organizacijos narys, tuomet net ir miręs sulaukdavo priekaištų, kad nėra kam pasirūpinti jo laidotuvenimis.

Tokių ir panašių įdomių faktų savo paskaitoje birželio 4 dieną Balzeko lietuvių kultūros muziejuje pateikė Vytauto Didžiojo universiteto istorijos doktorantas Egidijus Balandis. Jo paskaitos tema buvo – „Amerikos lietuvių organizacijų, veikusių 19 a. pabaigoje – 20 a. pradžioje ideologinės srovės“. Prelegentą susirinkusiems pristatė muziejaus įkūrėjas ir prezidentas Stanley Balzekas Jr.

Į organizacijas vedė pragmatizmas

Kaip lietuvių emigrantai jautėsi atvykę į Ameriką, kuri pasaulyje garsėjo tuo, kad čia gyvenantys žmonės mėgo jungtis į įvairiausias organizacijas? Pasirodo, lietuviai greitai perprato organizacijų naudą ir patys ėmė jas kurti, burdamiesi pagal ideologiją, profesijas, visuomeninius, kultūrinius, politinius siekius. Priklausyti kokiai nors draugijai, asociacijai ar kitai organizacijai buvo labai svarbu, nes susivienijime žmonės gaudavo patarimų, taip reikalingos pagalbos ligos ar nelaimės metu. Taip pat jie kartu susiburdavo pasilinksminti, pasportuoti, pasikalbėti apie politiką.

Savo paskaitoje E. Balandis pasakojo, kad visuomeninėse organizacijose išryškėjo politinės srovės. Lektorius pristatė įtakingiausias iš jų, ilgiau apsisitodamas ties vidurio, liberaliaja srove – Amerikos lietuvių tautine sandara. Jos įkūrėjas buvo garsus laisvamanis – gydytojas, teisininkas, spaudos ir politinis veikėjas Jonas Šliūpas. Organizacija, gyvuodama Amerikoje, atidžiai sekė Lietuvos politinį gyvenimą. Sandara skilo 1926 metais, kaip tik tuo metu, kai Lietuvoje įvyko perversmas. Dalis Sandaros narių palaikė Antaną Smetoną, o kita dalis jį kritikavo.

Paskaitos autorius Egidijus Balandis.

įstatymo“ laikais JAV) daugelis svečių „turėjo kontrabandos“, taigi, liūdna ten nebūdavo.

Pranešime netrūko spalvingų citatų iš to meto – 19 a. pabaigos – 20 a. pradžios spaudos, laišku ir visuomenės veikėjų užrašų. Klausytojai pranešėjui pateikė klausimų, po paskaitos susirinkusieji neskubėjo skirstytis, diskutavo.

Ši E. Balandžio paskaita – jau antroji Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Prieš dvejus metus jis skaitė pranešimą apie lietuvių sporto klubus, kuriuose treniruodavosi vakarykščiai gatvių mušeikos. Apie tai, kaip mažiau iš jų tarpo išsiskyrė geriausieji ir kaip iš pastarųjų buvo pradėta „lipdyti“ žvaigždes. Šia tema E. Balandis rengia disertaciją, todėl yra gerai ją išstudijavęs.

Muziejaus įkūrėjas S. Balzekas Jr. (d.) prieš renginį pasveikino visus atvykusius.

Virginijos Petrauskienės nuotraukos

Knyga apie didžiulius Amerikos lietuvių darbus Lietuvai

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Tik ką Lietuvoje buvo išleista Lietuvos istoriko, humanitarinių mokslų daktaro, profesoriaus Juozo Skiriaus knyga „JAV lietuvių darbai Lietuvai 1918–2018 m.“. Vienas žinomiausių išeivijos tyrinėtojų Lietuvoje pabandė šiame solidžiam leidinyje apžvelgti, kokius darbus per šimtmetį varė tos Lietuvos nuveikė už Atlanto gyvenantys lietuviai. Tokią knygą, artėjant Lietuvos valstybės atkūrimo 100 metų sukakčiai profesorius pasiūlė parašyti Draugo fondo pirmininkė Marija Remienė. Siūlome skaitytojams pokalbį su jos autoriumi prof. Juozu Skiriam apie naująją knygą, kuri jau netrukus bus pristatyta Lietuvoje.

Apie ką rašoma šioje knygoje ir kam ji yra skirta?

Knygoje bandoma aptarti plačios Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių veiklos vieną sritį – paramą ir darbus Lietuvos valstybei, jos gyventojams per pastarąjį šimtmetį. Deja, aš galėjau tik

nių dovanojimas Lietuvos muziejams, knygų – bibliotekoms, organizacijų ir žymių išeivijos veikėjų dokumentų rinkinių perdavimas archyvams. Pagaliau JAV lietuviai profesoriai ir mokytojai talkino Lietuvos švietimui. O kur dar mūsų tautiečių paaugutas laisvalaikis dalyvaujant įvairiuose tautiniuose renginiuose ir ypač savanoriaujant – renkant aukas, pakuojuant daiktus siuntimui į Lietuvą ir pan. Todėl ir knygos pavadinime atsirado platesnė sąvoka „darbai“ vietoj „parama“.

Tenka pastebėti, kad išeivijos parama Lietuvai praktiškai yra *terra incognita* mūsų tautiečiams Tėvynėje ir net pačioje Amerikoje. Dabar jau šios knygos pagalba yra galimybė atskleisti JAV lietuvių konkrečius darbus Lietuvai per visą šimtmetį, Lietuvos valdžios dėmesį išeivijai. Tikiuosi, kad knyga skaitytojui duos konkretų Lietuvos ir JAV lietuvių ryšių vaizdą, ji turėtų išsklaidyti abejones, ar tie ryšiai yra reikalingi, ar abipusiai naudingi. Tuo pačiu ši knyga – tai mano, kaip mokslininko padėka visiems tautiečiams užsienyje, kurie visuomet mintyse buvo Lietuvoje, kurie išgyveno dėl jos, kurie materialiai ją rėmė ir kovojo dėl jos.

Kas buvo sunkiausia ir sudėtingiausia rašant naująją knygą?

Sunkiausia buvo ją pradėti rašyti. Kai gerb. Marija Remienė, Draugo fondo pirmininkė 2014 metais man pasiūlė imtis šio projekto, pradžioje aš labai suabejojau. Suabejojau dėl to, ar pavyks vienoje knygoje aprašyti ir atskleisti JAV lietuvių paramą Lietuvai per šimtą metų; paramą, į kurią buvo įtraukta dešimtys išeivijos organizacijų, šimtai draugijų, tūkstančiai mūsų tautiečių Amerikoje. Juo labiau kad 1990–2018 m. laikotarpis buvo mokslininkų dar netyrinėtas, neaprašytas, man nežinomas. Pusę metų svarsčiau, kaip galėtų atrodyti planuojama knyga. Ir iki šiol aš, prisipažinsiu, dar negaliu patikėti, kad pavyko šį didžiulį darbą atlikti.

Rašant man nuoširdžiai talkino išeivijos žinovai – mano recenzentai: dr. Vitalija Stravinskienė, knygos apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenę autorė, dr. Dalia Cidzikaitė – JAV LB atstovė Lietuvoje ir buvusi „Draugo“ redaktorė, dr. Ramūnas Kondratas – JAV lietuvių istorikas ir buvęs visuomenininkas. Redagavimo sunkumus atliko Audronė V. Škiudaitė, nuolatinė „Draugo“ bendradarbė. Prie maketo daug darbavosi dailininkė Laima Zulonė. Knygą parengė leidykla „Savas takas“. O kiek dar sulaukiau laišku, nuotraukų iš tautiečių Amerikoje... Mano talkininkams tariau AČIŪ!

Rašydamas knyga apgailestavau, kad galiu tik „pajudinti“ JAV lietuvių organizacijų, draugijų, fondų, net atskirų asmenų (ir tai ne visų) veiklą. Dokumentų ir kitos medžiagos analizė rodė, kad jų veikla apčiuopiama ir reikšminga – verta platesnių aprašymų. Išeivių organizacijų istorijos ateityje, esu įsitikinęs, sulauks gilesnių studijų mokslinių straipsnių ir knygų formoje. Jie įamžinimo tikrai nuspelnė.

Naujosios knygos viršelis.

Kaip trumpai įvardintumėte tą paramą Lietuvai, kurią jai suteikė Amerikos lietuviai?

Lietuvai ir jos žmonėms ši parama iš užsienio tam tikru laikotarpiu dažnai buvo vienintelė (ypač atkuriant Lietuvos valstybingumą XX a. pradžioje ir pabaigoje). Išeivija visuomet buvo pirmoji, ištiesusi pagalbos ranką. Ši parama, jautau, nuoširdi ir turinti tikslą padėti savo Tėvynėi, savo artimiesiems, be jokios gražos. Išeivijos tautinis idealizmas nusverdavo materialinius išskaičiavimus. Manau, taip bus ir ateityje.

Ar rašant knygą buvo netikėtų atradimų? Kas Jus patį nustebino?

Mane nustebino mūsų tautiečių paramos mastai, savanoriškas talkininkavimas. Ir jokiais būdais neprievartinis darbas Lietuvai, jos žmonėms, ne tik savo artimiesiems Tėvynėje. Man ir anksčiau buvo žinoma ta paramos tradicija. Bet kad tokie kiekiai daiktų ir pinigų buvo surenkami kaip auka, kad minios žmonių po darbų arba laisvadieniais talkininkaudavo paruošiant siuntinius, pildant talpintuvus Lietuvai, kelia pasigėrėjimą ir pagarbą. Visapusė išeivijos parama per šimtmetį skaičiuojama milijardais dolerių. Ar tai gali nestebinti?!

Draugo fondo pirmininkė Marija Remienė.

Profesorius J. Skirius.

S. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus nuotr.

trumpai aprašyti įvairių organizacijų, draugijų ir pavienių asmenų pastangas padėti savo Tėvynėi. Į tuos darbus žvilgtelėjau per tris laikotarpius: 1918–1940 m., 1940–1990 m. ir 1990–2018 metus. Išeiviai naudojo ir naudoja pačias įvairiausias paramos formas: finansinę – pinigines aukas, perlaidas; ekonominę – bandymas su savo kapitalu ir patirtimi išlieti į Lietuvos ūkį; pašalpinę – siunčiami daiktai, pramoninės prekės, maisto produktai, vaistai ir pan.; propagandinę – demonstracijos, mitingai, pasisakymai spaudoje, per radiją ir televiziją; politinę – susitikimai su JAV prezidentais, senatoriais ir Kongreso atstovais Lietuvos klausimu; kultūrinę – meno dirbi-

Kitas mane nustebinęs dalykas, netikėtas atradimas – tai, kad į tokia gausią labdaringą veiklą tėra įsitraukusi tik dalis (net ir nedidelė) lietuvių išeivijos Amerikoje. Tą faktą ne kartą yra pažymėję ir patys JAV lietuvių veikėjai. Puikus to (vienas iš daugelio) pavyzdys – Lietuvių Fondas. Remiantis 2018 m. LF leidiniu „Liepsna” matome, kad beveik 40 mln. dolerių sukaupė tik 8 119 fondo narių (!!!), o mes dažnai mėgstame pažymėti, jog JAV gyvena iki 1 milijono lietuvių ir lietuvių kilmės amerikiečių. Taigi, kokios dar lietuvių potencinės galimybės pačioje Amerikoje neišnaudotos! Būtina ieškoti galimybių įtraukti „užmirštus” pirmųjų bangų mūsų tautiečių palikuonis į lietuvišką veiklą.

Susitikus su vyresnio amžiaus JAV lietuviais dažnai tenka išgirsti nusiskundimų, kad naujieji lietuviai nedalyvauja lietuviškoje veikloje, neaukvoja, nesilanko bažnyčioje ir tautinėse šventėse. Bet mano stebėjimai, surinkta medžiaga rodo, kad ir naujieji lietuviai po truputį įsitraukia į labdaringus renginius, leidžia savo vaikus į lituanistines šeštadienines mokyklas, dalyvauja kultūrinėje veikloje. Geras pavyzdys – tokios naujų lietuvių organizacijos kaip „Alatėja”, „Čikagos mamų klubas”, „Rotary” ir kt. Aš sa-

lietuvis Amerikoje, bėgant metams, po truputį amerikoneja, bet širdyje visuomet išlaiko jausmą savo arba savo tėvų, senelių Tėvynei Lietuvai. Tai yra, drįsčiau pasakyti, mums Lietuvoje labai svarbus reiškinys, kurį turėtume branginti ir skatinti. Skatinti visais lygiais – nuo asmeninių ryšių iki valstybės politikos.

Knygos tema yra labai plati. Kokiais šaltiniais naudojotės, kur ieškojote informacijos?

Šaltiniai patys įvairiausi. Per savo mokslinės veiklos metus kaupiau dokumentinę medžiagą iš JAV ir Lietuvos archyvų. Pasaulio lietuvių archyve prie Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Čikagoje darbavau penkių ilgalaikių stažuotčių metu; trys vizitai po keletą savačių Amerikos lietuvių kultūros archyve Putname; rinkau medžiagą S. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Teko lankytis ir JAV nacionaliniame archyve Washingtone. Lietuvos centriniame valstybės archyve peržiūrėta ir surinkta medžiaga iš Lietuvos pasiuntinybės Washingtone, Lietuvos generalinio konsulato New Yorke ir konsulato Čikagoje gausių fondų. Juose be galo daug vertingos dokumentinės medžiagos apie JAV lietuvius. Medžiaga buvo renkama Vilniaus universiteto, Nacionalinėje Martyno Mažvydo vardo ir Mokslo akademijos Vrublevskių vardo bibliotekų rankraščių fonduose. Lankiausi ir rinkau medžiagą Klaipėdos universiteto bibliotekoje, kur saugomas didžiulis kolekcionieriaus dr. Kazio Pemkaus padovanotas archyvas. Dirbau Šiaulių universiteto bibliotekoje, rinkdamas medžiagą iš Jono Šliūpo archyvo, kurį universitetui dovanavo jo sūnus Vytautas Šliūpas. Visa ta medžiaga – tai tūkstančiai iki tol dar mokslininkų neanalizuotų dokumentų.

Turiu surinkęs beveik visus mano darbui reikalingus publikuotus leidinius (monografijas, studijas, straipsnius, dokumentų rinkinius), skirtus JAV lietuvių istorijai. Tai leidiniai (susidarė nemaža asmeninė bibliotekėlė) parengti ir išleisti Amerikoje ir Lietuvoje. O kur dar mūsų išeivių prisiminimai, parašyti ir asmeniškai pokalbiuose pasakoti. Visa tai reikėjo išstudijuoti ir rašant knygą atrinkti kas būtina.

Be to, drąsiai sakau, kad išeivijos tyrinėtojai nepakeičiamas šaltinis – JAV lietuvių spauda. Tai unikali medžiaga, nes ji nepatyrė išorinės cenzūros, kaip Lietuvoje. Čia gana laisvai dėstoma redakcijos ir skaitytojų pozicija, gausu diskusinių straipsnių, informacijos, įvairių komentarų apie JAV lietuvius ir jų veiklą. Išeivijos laikraščiai ir žurnalai – tai užsienio lietuvių gyvenimo savotiškas archyvas. Be jo apsieiti neįmanoma. Rašant knygos trečiąją dalį, apimančią 1990–2018 metus, kai dar archyvų nepasiekė išeivijos veiklos visi dokumentai, ypač reikšmingas, tiesiog nepakeičiamas šaltinis man ir buvo didieji laikraščiai – „Draugas” ir „Amerikos lietuvis”. Redakcijų vadovybė maloniai leido man naudotis spaudinių PDF variantu, jų sukaupu spaudos archyvu. Tai, be jokios abejonės, man pa-

Pirmą kartą knygoje publikuojamos nuotraukos iš Lietuvos centrinio valstybės archyvo.

lengvino darbą, renkant medžiagą. Už tai jiems nuoširdi padėka.

Negaliu apeiti ir vaizdinių šaltinių – knygoje gausiai publikuotų nuotraukų ir dokumentų faksimilių, kurių yra iki 400 vienetų. Daugelis nuotraukų buvo panaudotos iš senų knygų ir albumų, nemažai skolino mano kolegos istorikai, teko kreiptis į ne vieną įstaigą ir Lietuvos laikraščių redakciją ar profesionalų fotografa. Teko kai kurias nuotraukas nupirkti. Didelį paketą nuotraukų iš „Draugo” redakcijos archyvo man atsiuntė Marija Remienė. Siuntė ir kiti tautiečiai. Kaip pavyzdį norėčiau prisiminti Donatą Janutą, ne tik kaip didžiausią knygos rėmėją, bet ir kaip žmogų, kuris iš savo knygai „Lietuviški takai” surinktų istorinių nuotraukų man siuntė neabejodamas visas, kurių aš tik pageidavau. Visiems mano talkininkams esu labai dėkingas. Apie tai rašau knygos pradžioje.

Kaip įvertintumėte šios knygos reikšmę? Kuo ji būtų įdomi eiliniam šiandienos skaitytojui?

1980 metais Čikagoje pasirodė istoriko Vincento Liulevičiaus knyga „Išeivijos vaidmuo nepriklausomos Lietuvos atkūrimo darbe iki 1940 m.”. Istorikas jau tada suprato išeivijos nuopelnus Tėvynei ir bandė juos įvertinti. Labai gaila, bet dėl suprantamų priežasčių jis negalėjo prieiti prie to meto Lietuvos archyvų, Lietuvos diplomatinės tarnybos ir net JAV lietuvių organizacijų archyvinių dokumentų. Šiuo atveju aš esu nepalyginamai geresnėje padėtyje ir puikiai išivaizduoju gerbiamo V. Liulevičiaus, kaip istoriko, skausmą, kad negali pasinaudo-

ti plačiais šaltiniais. Nepaisant to, pasiremdamas publikuota medžiaga, jis gražiai ir argumentuotai atskleidė išeivijos labdaringas pastangas. Šis istorikas – savotiškas mano mokytojas, kurio pėdomis pasukau ir aš, bandydamas JAV lietuvių darbus Lietuvai nušviesti iki 2018 metų, tuo pačiu ne tik papildant ir patikslinant paramą Vasario 16-osios Lietuvai, bet ir pirmą kartą apibendrinančiai aptariant paramą Lietuvos okupaciniame laikotarpyje ir Kovo 11-osios Lietuvos laikotarpyje. Taigi galiu sakyti, kad pirmą kartą parengtas pasakojimas apie JAV lietuvių altruistinę veiklą per šimtą metų. Nepaisant to, kad tai mokslinio pobūdžio darbas – atliktas tyrimas, bet jį rašydamas aš puikiai supratau, kad tekstai bus skaitomi ne tik istorikų, todėl stengiausi rašyti kiek įmanoma paprasčiau apibūdindamas organizacijų ir fondų labdaringą veiklą, dovanotų meno kūrinių ir kitų kolekcijų reikšmę, pateikdamas įdomius ir vertingus faktus iš JAV lietuvių darbų Lietuvai, iliustruodamas statistine medžiaga ir charakteringomis nuotraukomis ir pan. Kaip man tai pavyko atlikti, jau spęs skaitytojai.

Kur ir kada knyga bus pristatyta Lietuvoje?

Šią knygą numatyta pristatyti birželio 19 d. Vilniuje, Lietuvos dailės muziejuje (Didžioji g. 4) ir birželio 21 d. Kaune Maironio lietuvių literatūros muziejuje (Rotušės a. 13). Tuo tikslu į Lietuvą atvyks Draugo fondo pirminkė Marija Remienė. Maloniai kviečiu į pristatymą ir užsienio lietuvius, kurie tuo metu viešės Lietuvoje.

Labdaros siuntos iš Amerikos nuolat keliaudavo Lietuvon.

kiau ir sakysiu, kad ir ankstesnių kartų išeivija ne visa aukojo ir dalyvavo lietuviškoje veikloje. Naujieji lietuviai laikui bėgant labiau ir labiau įsitrauks, nes ir juos veikia tos senos labdaros, aukojimo tradicijos. Jeigu, neduok Dieve, kas nors su mūsų Lietuva vėl atsitiktų – garantuoju, pamatytume ir jų stiprų aktyvumą, visokeriopą gausią paramą Tėvynei.

Išeivijos temas nagrinėjate jau tikrai seniai. Kaip apibūdintumėte lietuvių išeivį Amerikoje bėgant metams?

Taip, prie lietuvių išeivijos temos dirbu jau daugiau kaip 35 metai. Per tuos metus susikaupė daug medžiagos. Analizuojant „grynorių”, „dipukų” ir naujų lietuvių, vadinamų „tarybukais” gyvenimus, jų požiūrį į Lietuvą, į savo gyvenimą Amerikoje, formavosi tam tikras supratimas „kas tas mūsų lietuvis išeivis užsienyje”. Tai koks tas mūsų tautietis? Tai sudėtingas klausimas, nes žmonės visur yra labai skirtingi savo charakteriu, nuostatomis, pagaliau vizijomis. Bet galima būtų labai abstrakčiai pasakyti, kad

Audrius Plioplys: Jau beveik 40 metų derinu neurobiologiją ir meną.

Kanadoje gimęs, vėliau į Čikagą persikėlęs lietuvių kilmės neurobiologas ir menininkas **Audrius Plioplys** kaip vieną ryškiausių savo medicininių išradimų įvardija visame pasaulyje naudojamas liemenes, kurios padeda cerebrinių paralyžiumi sergantiems vaikams išvengti plaučių uždegimo. Ir nors jo pasiekimai medicinos srityje yra itin svarbūs, gydytojo profesiją A. Plioplys net dukart metė dėl meno, tačiau ir čia medicina paliko pėdsaką – kūrinuose apstu neuronų brėžinių.

Apie vingiuotą profesinį kelią, didžiausius pasiekimus ir prisiminimus apie pirmąjį apsilankymą Lietuvoje A. Plioplys papasakojo LRT RADIO žurnalistei **Rūtai Kupetytei**.

40 metų buvote ir menininkas, ir neurobiologas. Jūsų matyt, dažnai klausia, kaip pavyksta suderinti meną ir mediciną. Ar kada nors galvojote, ką pasirinktumėte, jei reiktų pasirinkti vieną sritį?

Jau esu tai daręs. Gimiau ir augau Toronte, Kanadoje. Kai man buvo dvylika, su tėvais persikraustėme į Čikagą. Toronte mano geriausias draugas buvo chuliganas, kėlė labai daug bėdų tėvams. Pvz., 14 metų amžiaus iškombinavo sau motociklą. Kad gautum leidimą vairuoti motociklą, Kanadoje turėjai sulaukti 18-os, bet jis būdamas keturiolikmetis mane vežiodavo Toronto gatvėmis savo motociklu. Jis buvo toks žmogus.

Vieną vasarą, kai man buvo 10 metų, jo tėvai, norėdami suvaldyti sūnų, nusprendė jį vasarai išvežti į meno mokyklą. Aš jį lankydavau ir pirmą kartą atėjęs mačiau baltą drobę, kitą kartą – linijas, brėžinius, vėliau pradėjo augti spalvos, ir galų gale atsirado labai gražus paveikslas. Tai mane labai nustebino. Kaip gali pradėti nuo nulio ir sukurti tokį gražų dalyką?

Man tai buvo stebuklas. Tai buvo meno sėkla. Ji vis reiškėsi mano gyvenime ir tikrai pradėjo augti, kai buvau medicinos mokykloje. Pradėjau tapyti. Per tuos ketverius metus noras kurti išaugo toks didelis, kad negalėjau daugiau užsiimti medicina. Mano draugai kalbino bent pabaigti internatūrą, ją pabaigiau, ir tada viską mečiau. Nukeliavau į Washingtoną ir ten užsiėmiau vien menu. Man sekėsi, rengdavau daug parodų, apie jas būdavo rašomos recenzijos. Net pardaviau darbų. Tai buvo labai gera pradžia.

Bet per tuos metus mane pradėjo graužti sąžinė, kad turiu tiek daug informacijos apie neurologiją, bet su ja nieko nedarau. Supratau, kad dariau esminę klaidą: galvojau, kad menas ir neurobiologija yra du atskiri ir nederinami pasauliai – turi daryti viena arba kita. Bet aš esu labai protingas, ir turi būti būdas suderinti tuos dalykus. Po trejų metų grįžau į neurologiją, ir nuo to laiko, jau beveik 40 metų, derinu tas dvi šakas.

Mano menas traukia neurobiologinius elemen-

tus. Per kelis dešimtmečius esu išbandęs įvairiausias skirtingas technikas. Prieš dešimt metų mano sveikata pradėjo šlubuoti, dirbti medicinos srityje man pasidarė sunkiau, dėl to pasitraukiau iš medicinos praktikos ir mano sveikata atgijo. Dabar jau dešimtmetį užsiimu vien menu. Tad jau du kartus galiausiai pasirinkau meną. Savo pareigą medicinoje atlikau, prižiūrėjau labai daug pacientų, atlikau labai daug neurobiologinių tyrinėjimų, išspausdinau 70 mokslinių straipsnių, esu surinkęs beveik 3 milijonus dolerių finansinės paramos medicininiais tyrimams. Toje srityje padariau daug.

Esame Čikagos universitete, koplyčioje, kuri savo dydžiu labiau primena katedrą. Čia vyksta trečioji jūsų paroda. Matome dešimt kūrinių, kurie yra daugiasluoksniai. Tik priešėjus pamatai apšviestus neuronų paveikslus, kur keičiasi spalvos. O kas yra gilesniuose sluoksniuose?

Į kūrinius esu įkomponavęs savo ankstesnių meno darbų vaizdus, taip pat savo paties smegenų magnetinio rezonanso nuotraukas. Čia yra sudėta labai daug sluoksnių, minčių. Mes patys turime labai daug sluoksnių savo galvosenoje, tai ir daro mus žmonėmis. Kuo ilgiau žiūri, tuo daugiau randi.

Viename kūrinyje yra įtrauktas mano sapnas, užrašytas ranka. Sapnas nutiko gal prieš keturiolika metų. Po pietų dažnai atsigulu pasiilsėti. Niekada nespaučiu, bet tą dieną susapnavau, kad aš fotografuoju Pietų Prancūzijoje, prie jūros. Mano kuprinė buvo pilna neišryškintų juostų, fotografuotų visą savaitę. Buvau pavargęs, ištroškęs, ir pamačiau kavinę. Joje buvo tuščia. Padėjau savo kuprinę, neradau patarnautojo, o atsisukęs pamačiau, kad mano kuprinė dingo. Panikoje bėgau per smėlį ir pabudau.

Buvau ištiktas baimės, pamaniau, kad tai – labai blogas sapnas. Atsikėliau, iškart suskambo telefonas. Mano dukra Mila tada buvo universiteto studentė, keliems mėnesiams su studentų grupe išvykusi į Italiją, Milaną. Lankėsi koncerte, o jo metu pavogė jos kuprinę. Taip išėjo, kad jos kuprinė buvo pavogta tuo pačiu momentu, kai aš sapnavau apie savo pavogtą kuprinę. Mano kuprinėje buvo man labai svarbus turinys – mano meno darbai, jos kuprinėje buvo pinigai, pasas – viskas, kas buvo svarbu jai. Toks sapno aprašymas įtrauktas į mano kūrinių.

Gimėte Kanadoje, gyvenate JAV, o jūsų šaknys – Lietuvoje. Kaip jums sekasi laviruoti tarp tų tapatybių?

Galėtum sakyti, kad aš esu visų šių kraštų dalis, arba kad esu atkrięs nuo viso pasaulio. Aišku, augome lietuviškoje šeimoje, kalbėjome lietuviškai. Iki tol, kol reikėjo pradėti mokytis pradinėje mokykloje, nė

Asmeninio albumo nuotraukos

vieno žodžio nemokėjau angliškai. Pirmą dieną mokykloje prisimenu dar dabar. Man buvo panika, ištisai klykiau, staugiau, kad manęs ten nepalikėtų. Pirmą dieną buvo labai labai sunki. Tėvai visuomet galvojo, kad Kanadoje yra laikinai, ir netrukus grįš į Lietuvą, todėl manęs mokė tik lietuvių kalbos.

Užaugau Kanadoje, o visus mokslus baigiau čia, Čikagoje. Kurį laiką dirbau Toronte, vėliau vėl grįžau į JAV. Kiekvienas kraštas turi savo ypatybių. Kanada – labai tvarkinga, ten žmonės vieni kitais rūpinasi. Vien mintis, kad sveikatos draudimas turi būti parūpintas visiems, tai įrodo. Amerikoje – kitaip. Čia žmogus yra labiau individualus. Visiškai nesi apribotas, kiek turi energijos ir noro, tiek gali pasiekti. Bet atsakomybė kitiems išgaruoja. Čia sveikatos draudimas, koks yra Kanadoje, neegzistuoja. Turi negalią – vis tiek turi pats savimi pasirūpinti. Yra ir gerų pusių, bet yra ir labai neigiamų. Tad viską, kas geriausia iš abiejų šalių, priimu sau.

Lietuva, kai aš augau, buvo fantazijos kraštas. Tėvai ją tiesiog dievino. Pasakojo, kad Vytauto laikais visoje Europoje dominavo. Toks perdėtas reikalas, fantazijų pasaulis. Ir mano menas gyvena fantazijų pasaulyje. Manau, tai irgi atkeliauja iš tos lietuviybės.

Sakote, kad Lietuva buvo fantazijų pasaulis. O kai pirmą kartą pamatėte Lietuvą, sovietmečiu, nesugriuvo fantazijos?

Nežinojau, ko tikėtis, kai ten keliavau. Aš juk realus žmogus, nežinojau, kas ten bus. Mano kelionė į Lietuvą apsiribojo Vilniumi, Kaunu ir Vilkaviškiu. Manau, tai buvo 1988 m. Man buvo labai įdomu pamatyti tą visai skirtingą gyvenimą, niekada nepatirtą. Kaip žmonės stovi eilėse nupirkti kažkokį seną dešros gabalą, nes nieko toje krautuvėje nėra.

A. Plioplio paroda Rockefeller Chapel prie University of Chicago

Arba gauna ruginę duoną, kuri labai gražiai atrodo, kvepia, tik valgant smėlis maišosi tarp dantų. Jei norėdavo kažką gauti, žmonės turėdavo su kažkuo pasikalbėti, duoti kyšį ir iškart atsirasdavo. Labai įdomu. Tokių dalykų nebuvau matęs. Man buvo nuostabu. Vilniuje man parūpino vietą gyventi bendrabutyje, rytais atsikeldavau anksti, eidavau pasivaikščioti pro samanotas bakūžas, pradinę mokyklą, į miškus. Buvo taip gražu. Mačiau labai daug sraigių. Buvo labai nepaprasta ir įdomi kelionė. Bet tai buvo tarybinės dienos, tai jau nebeegzistuoja.

Jums buvo labai svarbu, kad Amerikos žmonės suprastų, kas tuo metu vyko Lietuvoje ir labai didelį dėmesį skirate trėmimams į Sibirą ir supažindinimui su tuo. Kodėl jums tai rūpi?

Užaugau su ta istorija. Ėjau į šeštadieninę lietuvišką mokyklą, bažnyčias, dalyvavau skautų veikloje. Iš tėvų žinojau viską apie tai. Dažnai kalbėdavome apie trėmimus į Sibirą, tai, ką darė Stalinas. Dvylika mano giminaičių buvo ištremti į Sibirą. Keturi buvo nužudyti per NKVD klausinėjimus, įskaitant mano senelį, kuris mirė dėl tų klausinėjimų. Mano močiutė buvo 71-erių metų amžiaus, kai ją aštuoneriems metams ištrėmė į Sibirą kirsti medžius. Tai žinojau labai gerai. Augant Kanadoje ir JAV man buvo nuostabu, kad visuomenė labai gerai

padaryta mano pastangomis.

Esate garsus medikas. Kelis dešimtmečius gydėte vaikus, sergančius neurologinėmis ligomis. Kas jums labiausiai įsiminė iš šio laikotarpio?

Prisidėjau prie medicinos pagerinimo. Galbūt žymiausias dalykas, kurį aš sukūriau – liemenės terapija. Tos liemenės buvo naudojamos vaikų ir paauglių, kurie serga plaučių liga. Pagalvojau, kad vaikai, turintys cerebrinę paralyžių, labai dažnai susergera plaučių uždegimu, nes negali kosėti. Ėmiau mąstyti, kaip sumažinti plaučių uždegimo sergamumą ir pagerinti jų būklę.

Sugalvojau tokį metodą: uždėta ant kūno liemenė labai greitai pumpuoja orą, masažuoja krūtinę ir išvalo skysčius iš plaučių. Reikėjo rasti aparatūrą, kompanijas, kurios galėtų ją padovanoti. Kai darėme šį projektą, vienas aparatas kainavo 15 tūkst. dolerių. Radau kompanijas, kurios padovanojo tris ar keturis aparatus.

Darėme studiją, kuri truko metus. Plaučių uždegimu sergančiųjų skaičius labai sumažėjo. Sumažėjo ir laikas, kurį vaikams reikėjo praleisti ligoninėje. Pinigų investicijos buvo labai mažos palyginus su tuo, kiek buvo sutaupyta pinigų ligoninės sąskaita. Išspausdinau straipsnį. Dabar ši terapija naudojama visose Amerikos ligoninėse. Labai daug žmonių tokias lie-

Audrius ir Sigitą Pliopliai su JAV ambasadore Lietuvoje Anne Derse (v.).
Vidos Kuprytės nuotr.

žino, ką padarė Hitleris, bet nežino nieko, ką padarė Stalinas. Nesupratau, kaip taip gali būti. Bet taip vis dar yra. Mano mintis yra, kad jei žmonės nežino, kas buvo istorijoje, tokie dalykai gali pasikartoti ne tik Rusijoje, bet ir Amerikoje.

Tuo metu jau buvau palikęs mediciną dėl sveikatos problemų. Kai sveikata ėmė gerėti, turėjau daugiau energijos, nutariau sukurti programą „Hope and Spirit“ Balzeco muziejuje ir pagerbti žmones, kurie buvo nukankinti Sibire. Čia buvo rodyta labai daug filmų, surengta paskaitų. Per visus tuos metus man reikėjo beveik kasdien eiti į muziejų dėl kažkokių reikalų, ir ten visuomet buvo žmonių. Mane nustebino, kad pavyko sulaukti tiek dėmesio. Ir kai žiūrėjome į spaudos atsiliepimus, supratome, kad Balzeco muziejus niekada neturėjo tiek atsiliepimų. Tai buvo

menes turi ir namuose. Esu sukūręs ir kitų pagerinimų, bet šis – žymiausias, kurio atgarsiai ėjo per visą Ameriką ir gal net per pasaulį, nežinau.

Atrodo, žmogus, tyrinėjantis smegenis, kažkaip geriau supranta, kaip vyksta procesai mūsų galvoje. Ir ne tik mechaniskai, bet ir apskritai, kodėl mes priimame sprendimus. Ar iš tikrųjų taip yra?

Mūsų galvose viskas vyksta labai sudėtingai. Yra labai daug sluoksnių. Ir aš tą sudėtingumą specialiai įkomponuoju į savo meno darbus.

Visų žmonių smegenys yra labai skirtingos. Yra tobulų ir labai prastų. Apie smegenų kokybę iš veido išraiškos suprasti turbūt neįmanoma, bet tie, kurie eina į politiką ir yra valdžioje, turiu pasakyti, kad jų smegenys labai dažnai yra įtartinos.

LRT RADIJAS, LRT.lt

www.draugofondas.org
4545 W 63 St., Chicago, IL 60629

Stebuklingas fortepijono kelias į bažnyčią

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijiečiai dėkoja Dainai Tricou, padovanojusiai vertingą senovinį fortepijoną

„Ir neišsisunks iš akmens sula!“ – bandė mus guosti vienas pesimistiškai nusiteikęs „Facebook“ komentatorius, manydamas, kad veltui gaištame laiką ieškodami, kas galėtų bažnyčiai padovanoti fortepijoną. O sula išsisunkė! Ir dar kaip išsisunkė! Nėra žodžių išreikšti, kaip mes esame dėkingi Dainai Tricou ir jos šeimai už šią nuostabią dovaną!

Šis unikalus skambesį turintis instrumentas buvo pagamintas 1905 metais, savo muzikos instrumentų kokybe pagarsėjęsioje amerikiečių kompanijoje *Baldwin*. Fortepijonas D. Tricou šeimoje tarnavo net dvidešimt penkerius metus. Tam, kad instrumentas neprarastų savo vertės, jis turi būti naudojamas. Šeimoje juo buvo grojama, fortepijonas buvo puikiai prižiūrėtas, todėl laikui bėgant, jo vertė tik augo, o ne krito. Ne veltui, netgi būdamas garbaus amžiaus, jis buvo įvertintas net 10-čia tūkstančių dolerių.

Tačiau šeimoje atėjo laikas, kai užaugę vaikai iškeliavo, o tėvams reikėjo iš senų namų persikraustyti į kitus. Gerai tarnavusiam fortepijonui imta ieškoti naujų šeimininkų. Deja, visi pažiūrėję į jo „gimimo metus“, net neužsukdavo įsitikinti, kokio nuostabaus skambesio yra šis instrumentas. Laikas bėgo, o pirkėjų vis nebuvo.

Bet į pagalbą atėjo aukštesnioji jėga. Tai ji nutarė suvesti dvi ieškančias sielas į tą patį kelią. Šį kartą Dievo įrankiu tapo laikraštis „Draugas“. Pamačiusi skelbimą „Drauge“

apie tai, kad bažnyčiai reikalingas fortepijonas, Daina Tricou paskambino kleb. Jauniui Kelpšai. Po šio pokalbio parapijos vargonininkas Ričardas Sokas apžiūrėjo instrumentą, įvertino jo techninę būklę, ir gražuolis fortepijonas balandžio 18 dieną buvo pergabentas į naujus namus. Instrumento kelionė įvyko kone paskutinę minutę, nes tą pačią dieną naujieji šeimininkai atsikraustė į namus, kuriuos buvo nusipirkę iš D. Tricou. Ir jeigu fortepijonas nebūtų atradęs savo namus – Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią – 10 000 dol. kainuojantis fortepijonas būtų atsidūręs gatvėje!

Šventa vieta negali likti tuščia. Auga nauja karta, savo balsais ir klegesiu užpildanti nuostabią bažnyčios erdvę. Mes net nežinojom, kiek daug jaunų, talentingų lietuvių, pabaigę prestižiškiausias Amerikos, Lietuvos ir Europos mokyklas, koncertuojantys garsiausiose pasaulio scenose, yra pareiškę norą groti ir dainuoti mūsų bažnyčioje.

Dabar, kai gavome dovanų puikų instrumentą, koncertai liesis upe liais. Bandysime tapti žinomais ne tik lietuvių, bet ir plačiai Čikagos bendruomenei. Esame kultūringa tauta, todėl taip save ir pristatysime.

Tad kviečiame visus birželio 17 d., sekmadienį, 11 val. r. į Tėvo dievai skirtas šv. Mišias, kuriose skambės muz. Ričardo Soko vadovaujamo choro atliekami kūriniai. Po Mišių keletą kūrinių fortepijonu atliks svečias iš Lietuvos muzikologas, humanitarinių mokslų daktaras, Kau-no technologijos universiteto profesorius Darius Kučinskas.

Dainora Baliutavičienė – JAV LB Marquette Parko apylinkės valdybos atstovė kultūros reikalams.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarti galima angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Sieks bendrų tikslų dėl gynybos stiprinimo

Vilnius (Alkas.lt) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė Varšuvoje dalyvavo devynių Baltijos ir Vidurio Europos šalių, dar vadinamų Bukarešto devynetu, prezidentų susitikime.

Valstybių lyderiai patvirtino politinę deklaraciją, kurioje sutariama artėjančiame NATO viršūnių susitikime siekti bendrų tikslų ir tolesnio Aljanso rytinio flango gynybos stiprinimo.

Šalies vadovė pabrėžė, kad greitas, pasirengęs ir modernus NATO yra geriausias atgrasymas nuo bet kokių agresijos. NATO turi būti ten, iš kur kyla grėsmė. Pernai karinių pratybų „Zapad 2017“ metu Rusija labai plačiai išbandė prieš Vakarus nukreiptas puolamąsias konvencines, hibridines ir branduolines pajėgas. Todėl šiandien esminis uždavinys nedelsiant reformuoti NATO gynybą ir tai pradėti daryti nuo rytinio flango sustiprinimo.

Bendroje Bukarešto devyneto vadovų deklaracijoje išsakyta tvirta parama Lietuvos siekiams užsitikrinti regioninį NATO oro gynybos skydą. Pabrėžiama būtinybė parengti Aljanso pastiprinimo strategiją, kurioje būtų numatyti konkretūs pajėgumai ir prevencinės priemonės galimai Bal-

Būtina stiprinti NATO parengtį – nutarta Varšuvos susitikime. Lrp.lt nuotr.

tijos šalių izoliacijai užkardyti. Akcentuojama būtinybė panaikinti karinio mobilumo kliūtis ir įgyvendinti Aljanso vadaviečių reformą.

Lietuva taip pat siekia pagreitinoti NATO sprendimų priėmimo procesą.

NATO viršūnių susitikime, kuris už mėnesio vyks Briuselyje, šalių vadovai turėtų priimti galutinius sprendimus dėl vadaviečių ir karinių štabų pertvarkymo. Numatyta papildomai įsteigti 2 naujas vadavietes JAV ir Vokietijoje, kurios užtikrintų, kad sąjungininkų karinis pastiprinimas krizės atveju atvyktų greičiau.

Lietuva remia JAV siūlymą dėl Parengties didinimo iniciatyvos, kuri numato, kad krizės atveju NATO pastiprinimo pajėgos – 30 batalionų, 30 aviacijos eskadrielių ir 30 karo laivų – per 30 dienų atvyktų paremti Aljanso greitojo reagavimo pajėgų. Šios pajėgos turėtų pradėti veikti 2020 metais.

Suomija rūpinsis savo saugumu iš Vilniaus

Vilnius (KAM info) – Prie Lietuvoje veikiančio NATO energetinio saugumo kompetencijos centro oficialiai prisidėjo dar viena šalis – Suomija.

NATO energetinio saugumo kompetencijos centro direktorius pulkininkas Gintaras Bagdonas su Suomijoje įsikūrusio Europos hibridinių grėsmių atrėmimo kompetencijos centro direktoriumi Matti Saarelainen taip pat pasirašė ketinimų protokolą dėl bendradarbiavimo ateityje.

„Tai svarbus žingsnis abiem centrams ir šalims, siekiant tolesnio bendradarbiavimo energetinio saugumo srityje ir identifikuojant hibridines grėsmes“, – sakė G. Bagdonas.

Šiuo metu NATO Energetinio saugumo kompetencijos centre Vilniuje

dirba ekspertai iš 11 šalių: Estijos, Prancūzijos, Gruzijos, Vokietijos, Italijos, Latvijos, Turkijos, Jungtinės Karalystės, Jungtinių Amerikos Valstijų, Čekijos ir Suomijos. Artimiausiu metu planuoja prisidėti Ukraina. Vilniuje veikiantis NATO centras įkurtas 2012 m.

NATO Energetinio saugumo kompetencijos centras analizuoja karinio energetinio efektyvumo ir saugumo ir kritinės energetikos infrastruktūros apsaugos aspektus. Centro darbuotojai taip pat teikia rekomendacijas, siūlymus dėl operacinio energetinio saugumo, alternatyvių energijos šaltinių pritaikymo karyboje ir gamtai draugiškų ir efektyvių karinių pajėgumų plėtos, organizuoja mokymus ir pratybas, juose dalyvauja.

Seimo pirmininkas lankysis JAV

Vilnius (LRS info) – Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis birželio pabaigoje vyks į Jungtines Amerikos Valstijas.

Lietuvos parlamento vadovas Jungtinėse Valstijose su darbo vizitu lankysis birželio 25–29 dienomis.

Skelbiama stichinė sausra

Vilnius (BNS) – Penkiose Lietuvos savivaldybėse paskelbta sausra.

Hidrometeorologijos tarnybos duomenimis, stichinės sausros rodikliai buvo pasiekti Lazdijų, Alytaus, Marijampolės, Trakų raj. ir Kalvarijos savivaldybių teritorijose. Pastarąjį kartą sausra Lietuvoje skelbta 2015-aisiais.

Dabar meteorologai prognozuoja, kad sausi orai laikysis mažiausiai iki kitos savaitės vidurio, bet neatmetama galimybė, jog jie gali būti iki liepos.

Jei artimiausiomis dienomis ne-

palis, sausringas laikotarpis, kaip pavojingas meteorologinis reiškinys, bus pasiektas Šakių, Varėnos, Vilniaus, Šalčininkų, Elektrėnų, Kaišiadorių, Birštono, Druskininkų, Jurbarko, Kazlų Rūdos ir Kupiškio rajonuose.

Jeigu sausringas laikotarpis trunka ilgiau nei 30 dienų, konstatuojama stichinė sausra.

Dėl sausų orų Marijampolės, Vilniaus ir Alytaus apskrityse yra pasiektas stichinis, aukščiausios klasės miškų gaisringumo pavojus.

D. Trump įniršis sužlugdė G-7 viršūnių susitikimą

Québecas, Kanada (BNS) – JAV prezidentui Donald Trump staiga atsisakius palaikyti Didžiojo septyneto (G-7) viršūnių susitikimo bendrą pareiškimą ir įžeidus Kanados premjerą Justin Trudeau, šis susitikimas birželio 9 dieną baigėsi farsu ir vėl iškilo pasaulinio prekybos karo grėsmė.

Praėjus vos kelioms minutėms po to, kai Kanados mieste Québece, kur vyko viršūnių susitikimas, buvo paskelbtas bendras komunikatas, D. Trump iš savo lėktuvo pradėjo įnirtingą puolimą „Twitter“ paskyroje.

JAV prezidentą, kuris dar nepasibaigus susitikimui išskrido į Singapūrą, kur kitą savaitę susitiks su Šiaurės Korėjos lyderiu Kim Jong Un, papiktino susitikimo šeimininko Kanados premjero per spaudos konferenciją išsakyti komentarai.

„Atsižvelgęs į Justin (Trudeau) neteisingus pareiškimus jo spaudos konferencijoje ir faktą, kad Kanada taiko milžiniškus tarifus amerikiečių ūkininkams, darbininkams ir kompanijoms, nurodžiau mūsų JAV atstovams nepalaikyti komunikato“, – „Twitter“ pareiškė D. Trump.

„Kanados premjeras per mūsų G-7 susitikimus elgėsi labai nuolankiai ir švelniai, tačiau kai išvykau, surengė spaudos konferenciją ir pareiškė 'nėsileisias stumdomas'. Labai nesąži-

D. Trump atvyko į Singapūrą istorinio vizito

Singapūras (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump birželio 10 dieną atvyko į Singapūrą, kur įvyks jo istorinis susitikimas su Šiaurės Korėjos lyderiu Kim Jong Un.

Kim Jong Un ir D. Trump susitiks birželio 12-ąją prabangiame viešbutyje „Capella“ Singapūro Sentosos sa-

ninga ir silpna“, – pridūrė jis.

J. Trudeau prieš tai žurnalistams pareiškė, jog tai, kad D. Trump, bandydamas pateisinti JAV importo muitus plienui ir aliuminiui, griebėsi nacionalinio saugumo argumentų, įžeidžia Kanados veteranus, kurie parėmė savo sąjungininkus amerikiečius per konfliktus nuo pat Pirmojo pasaulinio karo.

D. Trump išvykus iš Québece, buvo manoma, kad nepaisant įtampos ir Europos lyderių – Prancūzijos prezidento Emmanuel Macron bei Vokietijos kancelerės Angela Merkel pasiryžimo priešintis JAV prezidento vykdomam pasaulinės prekybos sistemos puolimui, kompromisas yra pasiektas.

Manoma, kad susitarimas žlugo ir kad D. Trump išsakytas grasinimas įvesti sankcijas automobilių importui įsiutins Amerikos sąjungininkus, ypač daug automobilių didžiulei JAV rinkai gaminančias Vokietiją ir Kanadą.

Per dvi derybų dienas suderintas bendras komunikatas žadėjo, kad narės sieks reformuoti Pasaulio prekybos organizaciją (PPO) ir sumažinti muitus.

Europos pareigūnai sakė, kad D. Trump bandė sušvelninti komunikato projekto kalbą dėl PPO ir taisyklėmis grindžiamos prekybos, tačiau kalba pažeista nebuvo ir kompromiso nepavyko pasiekti tik dėl klimato kaitos.

Popiežius meldžiasi už lyderių susitikimo sėkmę

Singapūras (BNS) – Popiežius Pranciškus pasimeldė, kad antradienį įvyksiantis JAV prezidento Donald Trump ir Šiaurės Korėjos lyderio Kim Jong Un susitikimas padėtų padėti pagrindus taikai.

Pranciškus išreiškė viltį, kad Singapūre rengiamas viršūnių susitiki-

mas „prisidės tiesiant kelią, kuris padės užtikrinti taiką ateitį Korėjos pusiasaliui ir visam pasauliui“.

Popiežius pakvietė tūkstančius tikinčiųjų, susirinkusių Šv. Petro aikštėje, melstis kartu su juo, kad Švenčiausioji Mergelė Marija „lydėtų šias derybas“.

D. Trump ir V. Putinas aptarė galimybę susitikti

Maskva (ELTA) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas šią savaitę vizito Austrijoje metu aptarė galimybę Vienoje susitikti su JAV prezidentu Donald Trump.

„Buvo užsiminta, kad Viena galėtų tapti šio susitikimo vieta“, – sakė Kremliaus atstovas D. Peskovas, paklaustas, ar V. Putinas minėjo per vykusį susitikimą su Austrijos kancleriu Sebastian Kurz, kokiame mieste galėtų vykti toks susitikimas.

D. Peskovo komentarai nuskambėjo praėjus dienai po to, kai D. Trump netikėtai pareiškė, kad Rusija turėtų būti gražinta į pirmaujančių pramoninių šalių grupę, žinomą kaip G7, iš kurios ji buvo pašalinta po Rusijos įvykdytos Krymo pusiasalio aneksijos 2014 metais.

Austrija, vadovaujama konserva-

Austrijos kancleris S. Kurz imasi taikyti Rusiją su Europos sąjunga. Newsweek nuotr.

toriaus S. Kurz, siekia būti tarpininke tarp Rusijos ir Vakarų. Priešingai nei daugelis kitų ES valstybių, Austrija neišsiuntė Rusijos diplomatų po buvusio rusų dvigubo šnipo Sergejaus Skripal ir jo dukters apnuodijimo Didžiojoje Britanijoje. Dėl šio išpuolio Londonas apkaltino Maskvą.

„Mes tęsiame savo bendradarbiavimą net sunkiais laikais“, – pareiškė S. Kurz po derybų su V. Putinu.

Nupieškite pašto ženklą Lietuvai!

Lietuvos Nepriklausomybės ir pirmų lietuviškų pašto ženklų išleidimo šimtmečio jubiliejų pažymint, Filatelistų draugija „Lietuva“ skelbia piešinių konkursą šimtmečio pašto ženklui LIETUVA – 100 sukurti.

Tikslas. Pažymint Lietuvos Nepriklausomybės ir pirmųjų Nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų išleidimo šimtmetį, kviesti vaikus ir jaunimą prisidėti prie šių svarbių Lietuvos istorinių įvykių jamžinimo, nupiešiant pašto ženklą Lietuvos Nepriklausomybės ir pirmųjų lietuviškų pašto ženklų šimtmečiui atžymėti.

Reikalavimai. Piešinys turi būti atliktas ant standartinio piešimo lapo dydžio (8.5x11), atliktas spalvotais pieštukais, guašu, kreidutėmis ar kt. spalvinimo priemonėmis. Piešinys, vaizduojantis pašto ženklą, gali būti horizontalus arba vertikalus. Ženkle turi būti matomas įrašas LIETUVA 100 ar kitas šį jubiliejų įprasminantis įrašas (Lietuva 1918–2018, Lithuania 100, Lithuania 1918–2018 ar pan.).

Informacija jaunimui. Konkurse kviečiami dalyvauti lituanistinių mokyklų mokiniai, JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės grupių, būrelių vaikai bei visi lietuviukai nuo 7 iki 15 metų amžiaus (trys amžiaus kategorijos: 7–9 m., 10–12 m. ir 13–15 m.). Antroje piešinio lapo pusėje būtina aiškiomis raidėmis parašyti vaiko vardą, pavardę, amžių, pilną adresą ir telefoną arba el. pašto adresą.

Paroda. Visi piešiniai bus rodomi jubiliejinėje Filatelistų draugijos „Lietuva“ LITHPEX XXXI parodoje Pasaulio lietuvių centre „Sielos“ galerijoje, š. m. spalio 22 – lapkričio 4 dienomis. Geriausiai įvertinti piešiniai bus apdovanoti premijomis ir panaudoti personalinių JAV pašto ženklų leidimui. Piešiniai nebus gražinami.

Premijos. Kiekvienoje amžiaus kategorijoje bus skirtos trys premijos: pirmoji – 100 dol., antroji – 50 dol. ir trečioji – 25 dol.

Dėmesio! Pratęstas piešinių pristatymo terminas – savo darbus Konkurso ir parodos rengimo komitetui galite siųsti iki š. m. birželio 30 d. adresu:
Dr. Audrius Plioplys, 8844 S. Pleasant Avenue, Chicago, IL 60643.

Filatelistų draugijos „Lietuva“ info

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel. 773-585-9500
www.draugofondas.org

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaitė Užeiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-9999

A † A
ALBINAS A. SMOLINSKAS

Gimė 1925 m. kovo 1 d. Rumšiškėse, Lietuvoje.
Mirė 2018 m. birželio 9 d. Palos Heights, IL.
Gyveno Orland Park, IL, anksčiau Čikagoje, West Lawn apylikėje.

Nuliūdę liko: žmona Regina Uložaitė, sūnus Andrius su žmona Jolanta, anūakai Kristina ir Viktorija.

Velionis priklausė: Čikagos lietuvių operai, Lietuvių golfo klubui, Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungai, Našlaičių globos komitetui, giedojo Pal. Jurgio Matulaičio misijos chore.

Atsisveikinimas antradienį, birželio 12 d., nuo 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St., Lemont IL, 60439, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti org. „Vaikų vartai į mokslą“.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

draugas.org/mirties

amazon smile
You shop. Amazon gives.

Ar žinote, kad vienas didžiausių interneto prekybos svetainių „Amazon“ turi labai gražią programą, pavadintą „Smile“, skirtą paremti pelno nesiekiančias organizacijas? „Amazon“ nuo kiekvieno pirkinio skiria 0.5 proc. išleistos sumos jūsų pasirinktai organizacijai – jums tai nekainuoja nė cento.

Perkant dovanėles iš „Amazon“, kviečiame pasirinkti „Draugas Foundation“ organizaciją. Taip papildomai neišleisdami nė cento, jūs paremsite „Draugo“, „Draugas News“ ir „Lithuanian Heritage“ leidinius.

Kaip tai padaryti? Ruošdamiesi apsipirkti „Amazon“, įveskite **smile. amazon.com/ch/36-3916303** interneto adresą. Dėkojame už paramą – net ir mažiausia auka yra reikšminga ir reikalinga! Praneškite apie tai kitiems!

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
administracija@draugas.org

Geriausia dovana – DRAUGAS
Tai pažinčių ir susitikimų vieta
Padovanokite lietuvišką pasaulį!

Kaina naujiems prenumeratoriams:

metams – 120 dol., internetu – 99 dol.

pusmečiui – 60 dol.

ketvirčiui – 30 dol.

Daugiau informacijos tel. 630-805-1404
arba el. paštu AudreyKizys@gmail.com

www.draugas.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Birželio 14 d. 12 val. p. p. Simona Minns** atliks solinę programą (kanklės, vokalas) Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolijos Pal. J. Matulaičio slaugos namuose Putname, kurie šiemet švenčia 50 metų įkūrimo sukaktį.

■ **Birželio 17 d., sekmadienį, 11 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo** bažnyčioje (Marquette Parke) per šv. Mišias paminėsime Gedulo ir Vilties bei Tėvo dienas. Po Mišių – pietūs ir programa parapijos salėje. Visi laukiami.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** parapijoje (2745 W. 44th St., Chicago, IL

60632) šį sekmadienį, birželio 17 d., po 10 val. r. lietuviškų šv. Mišių švęsime Tėvo dieną ir Jonines. JAV Lietuvių Bendruomenės Brighton Parko apylinkės valdyba ruošia šaltibarščių ir cepelinų pietus, bus linksma programa. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **JAV Lietuvių Bendruomenės Lemonto** apylinkės valdyba visus kviečia dalyvauti Joninių gegužinėje „Atrask paparčio žiedą“, kuri vyks birželio 24 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv. Mišių Pasaulio lietuvių centro Lemonte kiemelyje. Bus skanaus maisto, gėrimų, lietuviška muzika, loterija, žaidimai ir linksma nuotaika! Laukiame visų.

Šimtmečio Tautiška giesmė

Navy Pier

Nepamirškime geros nuotaikos ir tautinės atributikos! Susitikime visi 7:45 val. v. Navy Pier (600 E. Grand Ave, Chicago, IL 60611), ištieskime 30 metrų „Vienybės vėliavą“ ir 8 val. v. visi kartu giedokime Tautišką giesmę!

AUDITORIUM THEATRE

of ROOSEVELT UNIVERSITY

SPALIO 6 D., 7:30 PM

50 E Congress Pkwy | Chicago, IL

V I E N I N T E L I S P A R O D Y M A S

ŽYGIMANTO AUGUSTO IR BARBOROS RADVILAITĖS LEGENDA

MIUZIKLAS

Kompozitorius Kipras Mašanaukas
Libreto autorius Romas Lileikis

Režisierė-choreografė Anželika Cholina
Scenografas Marijus Jacovskis
Kostiumų ir grimo dailininkas Juozas Statkevičius
Šviesų dailininkas Tadas Valeika

VAIDINA
Mantas Jankavičius
Karina Skaminė
Gitana Pečlytė
Kostas Smoriginas
Jeronimas Milius
Tadas Juodsnukis
Rafailas Karpis / Mindaugas Jankauskas
Dominykas Vaitiekūnas
Rokas Spalinskas

Anželikos Cholinės šokio teatro aktoriai
Lietuvių meno ansamblis „Dainava“,
meno vadovas Darius Polikaitis

Renginio organizatoriai

Renginio mecenatai

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

LIETUVOS KULTūros TARYBA

Renginio globėjai

Embassy of the Republic of Lithuania to the United States of America

Consulate General of the Republic of Lithuania in Chicago

JAV LB Kultūros Taryba

Informaciniai rėmėjai

GerasNEWS

DRAGAS

Bilietus galite įsigyti:
AuditoriumTheatre.org
Tel: 312-341-2300

Foto autorius Dainius Čilga

Diplomatai ilsisi krepšinio aikštelėje

Ankstyvą šeštadienio, birželio 9-osios rytmetį Pasaulio lietuvių centre Lemonte, M. Riškus vardo sporto salėje, kaip įprasta, dunksėjo krepšinio kamuoliai, tik šįkart juos gainiojo politikai.

Lietuvos generalinio konsulo Čikagoje Mantvydo Bekešiaus iniciatyva krepšinio aikštelėje, žaisdami vienoje komandoje, susitiko 5-ių šalių generaliniai konsulai: Aviv Ezra (Izraelis), Dejan Radulovi (Serbija), Piotr Janicki (Lenkija), Umut Aca (Turkija) ir M. Bekešius (Lietuva). Kartu su diplomatu iš Serbijos jie sudarė vieningą komandą, kuri metė iššūkį Čikagos lietuvių krepšinio lygos (ČLKL) varžybose užgrūdintiems krepšininkams.

Negana to, praeityje buvęs krepšinio teisėjas, Lenkijos konsulas P. Janicki visus nustebino per varžovo aukštai iškeltas rankas bandydamas įdėti kamuolį iš viršaus! Nors rungtynes rezultatu 46:34 laimėjo ČLKL rinktinė, pirmasis diplomatų blynas neprisvilo – įvairių šalių atstovai Čikagoje vieningai kovojo už kamuolį po krepšiu. „Pasirodo, kad diplomatai žaidžia ne tik futbolą, bet ir krepšinį. Mums tai buvo puiki proga atsipūsti nuo kasdieninių rūpesčių“, – teigė šių draugiškų rungtynių sumanytojas M. Bekešius. Generalinis konsulas užtikrino, kad tokios rungtynės nebūs paskutinės ir politikai į krepšinio aikštelę sugrįš dar ne kartą.

Dainius Ruževičius

Jono Kuprio nuotraukos